

Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se
kopia till: ju.L7@regeringskansliet.se

Yttrande över slutbetänkandet Ändring av permanent uppehållstillstånd för vissa utlänningar

Er beteckning: Ju2025/01974

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Norrbottens län instämmer inte i förslaget att införa en särskild lag om återkallelse av permanenta uppehållstillstånd för vissa utlänningar. Länsstyrelsen bedömer att förslaget är förenat med en rättslig osäkerhet och att förutsättningarna för ett sådant ingrepp inte är tillräckligt utredda.

Länsstyrelsen anser att förslaget riskerar att få negativa konsekvenser för tilliten till samhällets institutioner, för integration samt för barns rättigheter och jämställdheten. Förslaget riskerar även att påverka kommunernas verksamheter och länets kompetensförsörjning på ett sätt som inte tillräckligt analyserats.

Kapitel 3 – Rättsliga utgångspunkter och vissa överväganden

Länsstyrelsen bedömer att det råder betydande osäkerhet kring om det är rättsligt möjligt att genom lagstiftning möjliggöra återkallelse av permanenta uppehållstillstånd på det sätt som föreslås. Denna grundläggande fråga behöver vara utredd i sådan grad att det inte råder något tvivel om ställningstagandet.

Länsstyrelsen vill understryka vikten av att legalitetsprincipen och proportionalitetsprincipen beaktas. Ingripanden mot enskilda ska ha tydligt lagstöd och stå i rimlig proportion till det intresse som ska tillgodoses. Länsstyrelsen delar den kritik som framförs i utredningens särskilda yttranden om att förslaget riskerar att stå i strid med dessa principer.

Kapitel 5 – En särskild lag om återkallelse av permanenta uppehållstillstånd för vissa utlänningar

Länsstyrelsen instämmer ej i förslaget att införa en särskild lag om återkallelse av permanenta uppehållstillstånd. Länsstyrelsen bedömer att de omfattande och till stor del outredda konsekvenser som förslaget innebär inte står i proportion till det behov som utredningen anger, särskilt mot bakgrund av att behovet bedöms vara av övergående natur om tidigare föreslagna lagändringar genomförs.

Länsstyrelsen vill särskilt uppmärksamma konsekvenserna för vidarebosatta (kvotflyktingar). Denna grupp har ofta särskilda behov och längre etableringstider. Vid vidarebosättning har staten tagit ett aktivt ansvar för mottagandet, vilket enligt Länsstyrelsens bedömning bör beaktas i högre grad vid utformningen av regelverket.

Länsstyrelsen anser även att förslaget riskerar att underminera tilliten till myndighetsbeslut genom att skapa en bild av att beslut som fattats av svenska myndigheter och domstolar inte är bestående.

Kapitel 6 – Återkallelse av permanenta uppehållstillstånd

Länsstyrelsen anser att utredningen inte har utrett alternativa och mindre ingripande sätt att uppnå målet att fler personer med permanent uppehållstillstånd ska bli svenska medborgare. Att använda återkallelse av uppehållstillstånd som påtryckningsmedel bedöms vara en långtgående åtgärd med betydande konsekvenser för individen.

Utredningen föreslår att det ska införas undantagsregler mot återkallelse av permanent uppehållstillstånd när synnerliga skäl talar emot det. Synnerliga skäl innebär dock per definition en mycket restriktiv tolkning och kan därmed inte antas få en större reell effekt på utfallet. Länsstyrelsen vill särskilt lyfta att flera grupper kan ha begränsade möjligheter att uppfylla kraven för svenskt medborgarskap, exempelvis personer som har svårt att styrka sin identitet, äldre personer samt personer med funktionsnedsättning. Detta riskerar att leda till långvarig osäkerhet för individer som varit bosatta i landet under många år.

Kapitel 10 – Konsekvensanalys

Länsstyrelsen anser att konsekvensanalysen är ofullständig. Barnkonsekvensanalysen redogör inte på ett tillräckligt sätt för hur barns rättigheter påverkas och saknar en tydlig proportionalitetsbedömning. Länsstyrelsen vill understryka att barn i migration har pekats ut som en särskilt utsatt grupp av FN:s barnrättskommitté.

Utredningen konstaterar att förslaget innebär en mycket ingripande åtgärd för den enskilde och kan leda till ökad otrygghet och psykisk ohälsa. Länsstyrelsen anser att dessa konsekvenser inte är tillräckligt analyserade, vare sig ur ett individ- eller samhällsekonomiskt perspektiv.

Länsstyrelsen bedömer att förslaget kan få negativa konsekvenser för länets kompetensförsörjning. Både offentliga och privata arbetsgivare i Norrbotten är i dag beroende av utrikes födda för att möta arbetskraftsbehoven, särskilt i ljuset av den demografiska utvecklingen. En väl fungerande integration och etablering är nödvändig för att få fler nyanlända att komma i sysselsättning och bidra till samhällets utveckling. En otrygg tillvaro riskerar att hämma nyanländas motivation och intresse att etablera sig i samhället.

Allmänna synpunkter

Länsstyrelsen vill avslutningsvis betona vikten av att förslagen i detta betänkande analyseras i ett helhetsperspektiv tillsammans med andra pågående och nyligen genomförda reformer inom migrations- och integrationsområdet. De samlade konsekvenserna för individer, kommuner och samhälle behöver belysas innan ytterligare genomgripande förändringar genomförs.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Lotta Finstorp med utvecklingsledare Christoffer Eriksson som föredragande. I den slutliga handläggningen har också enhetschef Annika Nordstrand medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.